

راهنمایی برای والدین در رابطه با کودکان سرکش

ترجمه از وبدا بهروز

دوره سرکشی جزء یکی از مرحله های رشد کودک می باشد که با هیچ روش پرورشی نمی توان از آن جلوگیری نمود. از آنجایی که والدین سمبلی برای امنیت و تنها کسانی هستند که عمیقا به فرزندانشان عشق می ورزند به این جهت کودک از والدین خود مانند ابزاری برای پیشرفت خود استفاده می کند.

اما مهم است که این امنیت و عشق را بطور عملی از طریق مقاومت در مقابل سرکشی آنان نشان دهیم. در واقع می بایست این دوره را سن سرکشی نام داد و به اهمیت اینکه کودک در این سن به محبت زیادی احتیاج دارد واقف بود.

نکاتی در مورد دوره سرکشی:

کودکان معمولا از سن ۱,۵ تا ۲ سالگی سرکش می شوند و مدت زمان این دوره رشدی گوناگون می باشد. خصوصیات دوره سرکشی از جمله بهانه گیری، نفی کنترل برخورد، حرف نشنوبی و رفتارهای عصبی در مقابل افراد نزدیک به خود است. قدرت تشخیص کودک در این سن آنچنان محدود است که مثلا وقتی بزرگترها کودک ۱,۵ و یا ۲ ساله را از عملی باز دارند، این سوال برایش مطرح می شود که "آیا پدر و مادر موافق و یا مخالف من هستند؟" و زمانی که شما به کودک به طور کامل اجازه انتخاب می دهید او این نتیجه را می گیرد که "من می توانم همه چیز را درخواست کنم! مثلا در مورد اسباب بازی، کودک این طور می اندیشد:

۱- "اگر من هر نوع اسباب بازی را بینم می توانم اختیار بدستش آورم. ۲- اگر اسباب بازی مال تو است و من آن را بخواهم می توانم صاحب آن بشوم ۳- اگر این مال من است، به این معنی است که من فقط مالکیت آن را دارم."

در مورد کودکان دیگر هم اینطور استدلال می کند: "دوست دارم در کنار او مشغول بازی باشم و گاهی به بازیش نگاه کنم، اما میل به بازی کردن با او را ندارم". مسئله مهم دوره

سرکشی این است که کودک یاد بگیرد چگونه از عهده احساسهای دوگانه خود برآید و همچنین مطمئن باشد که با وجود نافرمانی در مقابل والدینش همواره محبوب خواهد بود. راهنمایی به والدین با کمک مثالهای مختلف:

اگر کودک میل ندارد که اسباب بازیهایش را با دیگران تقسیم کند، اجازه دهید که اسباب بازیهایی که برایش ارزش مهمی ندارند، انتخاب کند و آنها را به دیگران قرض بدهد. و یا اگر کودک میل ندارد که کابشن بپوشد به او اجازه دهید که بین کابشن و ژاکت گرم یکی را انتخاب کند. (داخلت کودک در امر تصمیم گیری باعث اعتماد به نفس و خوشحالی بچه می گردد). و یا مثلا وقتی که کودک به عنوان اعتراض در کف مغازه دراز میکشد و بستنی یا چیز دیگری میخواهد، در این مواقع می توانید برایش توضیح دهید که خواستش را درک می کنید و بستنی بسیار خوشمزه است (به اینطریق به او نشان می دهید که کاملا طبیعی است که او بستنی می خواهد و همه آدمها بستنی دوست دارند) اما برایش بیان کنید که امروز اجازه خوردن بستنی را ندارد. به این صورت مرزی برایش مشخص می کنید و همچنین در مقابل اعتراضات و احساسهای قوی کودک ایستادگی می کنید. از این طریق او یاد می گیرد که عشق والدینش به خاطر رفتارش (عصبانی شدن، جیق زدن ۰۰۰۰) کم نخواهد شد و به تدریج قبول می کند که بعد از گلایه‌هایش او را در آغوش بگیرید و دلداریش بدهید و به این طریق به مرحله آشتی میرسید.

نکاتی که به کودک کمک می کند:

عصبی نشدن: کودک از نفرت، عصبانیت و برخورد کنترل نشده هراس دارد. کودک تحمل، خوش رویی و درک دیگران را از شیوه برخورد والدینش نسبت به خود یاد می گیرد و همچنین به اشتباهات و ضعفهای خود پی میبرد. حوادث روزانه: رعایت نظم و روتین روزانه برای ایجاد امنیت و اطمینان کودک بسیار مهم است.

تشویق: دوره سرکشی يك دوره سخت به شمار می آید و کودک نیاز دارد که به والدینش اطمینان کند و بداند که محبوبيتش با وجود سرکشیهایش همچنان باقی خواهند ماند و پدر

و مادر تحمل شنیدن شکوه هایش را دارند .
انجام کارهای روزانه از طریق شوخی و بازی: اگر کودک نمی خواهد که دستهایش را بشوید می توانید از طریق بازی این مخالفت و مقاومت در مقابل دستشویستن را خنثی کنید . مثلا سوار هواپیما شدن تا حمام برای شستن دستها .
صادق بودن در مقابل کودکان و دروغ نگفتن به آنان .
پدران و مادران باید این حقیقت را قبول کنند که نقش مهمی در حمایت از کودکانشان دارند از این رو سرکشی کودکان نباید موجب تضعیف این نقش گردد .
ارضا کردن احتیاجات اساسی شخصی خود (والدین): مثلا خواب و غذای کافی و ایجاد امکاناتی که پدر و یا مادر برای رفع نیازهای شخصی خود احتیاج دارد .
خودداری کردن از اختلافات غیر ضروری: در دوره سرکشی بهتر است از مسایلی که باعث اختلاف می شود خودداری شود مثلا گرفتن پستانک ....
تبادل نظر کردن با پدر و مادرهای دیگر باعث آگاهی و همچنین حمایتی برای والدین به شمار می آید .

آگاهی به این که مرحله سرکشی دوره کوتاهی است و دانستن این واقعیت که کودک این مرحله را سپری خواهد کرد بسیار مهم است در نتیجه باعث آرامش بین پدر و مادرها میشود .

۱۸ ژوئیه ۲۰۰۵

(این مقاله که در در سایت www.ur.se آمده است در معرفی برنامه تلویزیونی یو.آر (برنامه ای راجع به امور تربیتی کودکان) که در تاریخ ۱۳ اکتبر ۲۰۰۲ از تلویزیونی اس و تی سوید پخش شد، بود .)